

RENOUACIÓ

Preus de subscripció

Un mes, 50 cènts. Número solt, 10 cènts.

Anuncis, Intercal·lats i Remitits

Preus convencionals

SETMANARI REPUBLICÀ CATALÀ

Els treballs se publiquen baix la sola i única responsabilitat dels autors. No's retornen originals

REDACCIÓ
CLAVÉ, 3

ADMINISTRACIÓ
PRIM, 201

Tots els treballs són de reproducció lliure, indicant tant sols la procedència

FÀBREGAS I RECASENS

Telèfon per a conferències: A. 3453

BANQUERS

Direcció telegràfica i telefònica: FÀBRECA

RAMBLA DELS ESTUDIS, 4

● BARCELONA

● TELÈFON A. 2248

Compra i venda, al comptat i a plaços, de Valors nacionals i estrangers de cotització corrent :: Descompte i negociació de Cupons i Títuls amortitzats :: Comptes de Valors :: Custòdia de Valors :: Compra i venda, al comptat i a plaços, de Paper sobre l'estranger :: Giro :: Canvi d'or i bitllets estrangers :: comptes corrents a disposar a la vista i a plaços, amb interessos :: Informacions financeres :: Subscripcions a emprèstits
Reposició de fulles de Cupons, &, & :: Escrupulosa execució de les ordres que's confereixen a aquesta casa

Representant a Granollers: **FERRÁN PALAU (banquer) SANT ROC, 10**

Qüestions municipals

I

¿QUÉ ÉS EL MUNICIPI?

Amb aquest primer article, comença avui una serie de treballs que tindran per objecte divulgar el què hauria d'ésser conegut per tot-hom, o sigui, noció del què és el municipi i les seves funcions, no sols pel que respecta a comprendre bé l'essència municipal o, el què és el mateix, a l'organització de les col·lectivitats municipals, sí que també per a posar de relleu'ls drets i deures de tots, administradors i administrats, no solament en el què's refereix al què podríem dir-ne objecció municipal prima i a voltes única, çò que vol dir administració en el més pur concepte de la paraula, sinó que'ns esforçarem en fer comprendre que'l municipi és quelcom més que una màquina administrativa; és o representa'l govern i és o representa una util·litaria associació de veïns en profit individual i col·lectiu.

No és nostre objecte, i per tant no'ns hi entretindrem, a fer l'història del què ha sigut el municipi des de la dominació romana fins a nostres

Joies i Relotges

Taller d'en Rmadeu Barbany

MERCERIA DE CAN SOLA

Plaça de la Constitució, 14

.....

Fixeu's amb els preus baratíssims amb que aquesta casa arregla els rellotges

REPASSAR	1'75	PTES.
POSAR MOLLÀ	2'00	"
ESPIRAL	2'50	"
CILINDRE	2'50	"
ARBRE VOLANT	3'00	"

Tots els arreglos garantits per DOS anys

dies, puix que ni seríem competents per a fer-ho ni és una fulla periodística el lloc més a propòsit per a adquisicions històriques. Com idea de conjunt podem dir que l'entitat municipi o ajuntament, poc a poc ha anat perdent les seves atribucions i prerrogatives, çò és, per dir-ho d'una faísó vulgar, «com més anem, menos valem». No hi hà dubte que en l'actualitat tal com se'ns presenta la municipalitat, és res menys que'l darrer esglaó de l'enfarfegada màquina administrativa d'un Estat. Pot-ser per

çò s'ha anat usant més la paraula municipi que la d'ajuntament, puix aquèsta no significava més que l'ajuntament, en un lloc determinat de la terra de tots aquells habitants fills d'una triple llei que feia que per conveniència mútua, fins per necessitat, s'ajuntessin: çò és, doncs, la comunió geogràfica, la de raça i la d'interessos comuns, fills, si mirem bé, de les dugues primeres. És el municipi, doncs, en la més pura acepció de la paraula, l'individualització de la voluntat col·lectiva. Are bé, baix el nostre punt d'ovir, interessa saber que no és el mateix el municipi d'una gran ciutat que'l d'un petit poble i fins que'l d'una vila. En l'antigor, que'ls pobles tots eren petits, res més senzill que legislar i regir per una llei a tots els pobles; i encara no era del tot possible, per la condició de raça que diversificava les aspiracions, usos i costums als diferents agrupaments d'homès. I no tant sols per la dita raó ètnica, l'evolució dels nuclis en contra de l'estancament dels habitants disseminats, va fer que l'home se subdividís en dos tipus ben diferents i que'ls antics nomenaven *aris* i *semites*, que és el què avui diríem *ciutat* i *camp*. La ciutat

presenta faisons que a voltes en res se semblen; o sigui: la ciutat que és destinada a objectius militars — que quasi no mereix la pena de dir-se'n; — la ciutat comercial; la ciutat industrial; la ciutat burocràtica; i, per fi, la verdadera ciutat, la ciutat niu d'una raça, conjunt d'espiritualitats d'una nacionalitat, metròpoli per excel·lència.

La vida rural, encare no presenta l'homogeneïtat que a primera vista sembla, puix si bé la producció i explotació agrícola fa veure un conjunt harmònic, natural, no per això deixa d'existir el viure isolat d'una masia o d'una col·lecció de masíes quals interessos li siguin comuns (rodalía); el viure en comú d'una població agrícola (poblet); i, per fi, el viure d'un centre d'aquestes dugues agrupacions, centre de contractació i transformació — mercat — dels homogenis productes per a satisfer totes les heterogènies necessitats (vila)

Heus-aquí, doncs, que aquesta diversificació d'activitats i necessitats humanes, fa que'l verdader seny per a regir als pobles — grans i petits — s'ha d'assentar forçosament en les bases úniques, naturals, de regisme d'una col·lectivitat, o sigui'l regoneixement del dret a regir-se i administrar-se, çó que representa l'aspiració comuna, fonamentada en les propies i verdaderes necessitats i anhels que fins l'aire que's respira, canta, d'un determinat agrupament d'homes, lligats per una mateixa naixença, per una comú realitat d'usos i costums.

En un proper article, veurem com res d'aixó s'acompleix en la legislació espanyola.

Fulls del meu àlbum

VALENCIA

Es una ciutat nova, poixanta, que ha fet la creixença molt ràpidament i s'extén en una immensa planúria que tanca molta riquesa; i per ses hortes, conegudes de tot el món i per son important port, se l'anomena a voltes la perla de Llevant.

De lluny, la ciutat presenta un conjunt hermós, variat, d'altres torres ennegrides per llurs segles i alts edificis que atravesa pel mig el riu Túria, cenyit per l'extensa i verda catifa de sos camps.

Produeix l'impressió, al foraster que la visita, que és una ciutat antiga que s'ha rejovenit. Compta amb un passeig d'un kilòmetre de llarg, que és l'Alameda, on s'hi celebra la rúa per Carnaval, que és una de les festes més boniques i típiques de Valencia, puix en

aquells dies les carroces i l'ambient tot s'aroma de flors, sentint-se un transportat al mes de maig.

Tot això i la bellesa de llurs dones fa que l'estada al foraster li siga simpàtica. Més nos altres, catalans, entre mig de tantes flors sentim la cuiçor d'algunes espines.

I aquest malestar és, naturalment, per no

Bar La Bohèmia

d'en

Esteve Julià

Refrescos : Pastes : Begudes
Vermouth a 15 céntims

Classes imillorables

Establiment predilecte de la joventut i els sportmans

17 . CARRER DE LA PALMA : 17

poder parlar el català en una terra que'ns comprèn com nosaltres comprenem el valencià, ja que les diferències de pronunciació o vicis de llenguatge, són tant poca cosa, que bé's pot dir que és el mateix idioma.

A molts valencians que s'avergonyeixen de parlar llur idioma i obliden a xí sa historia i son passat, solament desitjo que sentin de tot cor i amb tota la intensitat, el patriotisme pur que'ls catalans sentim, al visitar alguns monuments que Valencia serva encare de la nostra dominació lliure, que'ls portà dies de gloria.

A la plaça del Príncep Alfons i en mig d'un deliciós parterre, s'aixuca l'estàtua del nostre rei, l'invicte don Jaume'l Conqueridor, que va conquerir Valencia i va treure-la de les urpes i del jou a que era sotsmesa pels alarbs.

Visiteu Després la casa Llotja de contractació, molt semblant a la que's construí també a Mallorca, en aquells temps esplendorosos del nostre rei, i llegireu en català les inscripcions i data de la construcció, coronat per un escut amb les quatre barres i damunt la rata pinyada o rat penat, que és el nom propiament dit, distintiu que fou d'aquell gran rei i que agrait concedí a la ciutat de Valencia.

Per a obtenir el complet convenciment o judici de que tots els nobles de Valencia lluitaven junts amb els catalans, sots els plecs de una mateixa bandera i que un mateix escut coronava llur ideal, no hi hà més que visitar el palau dels Borges, el del comte Caral, ducs de Manda, marquès de les Aigües, ambaixador de Vich, comte Parcent, la casa Coronas i altres.

I are, repetim, per la veritat que tanca, la frase feta pel Dante:

«Vergonya eterna per als que menyspreuen llur idioma i alaben el dels altres.»

V TURU

Valencia, 10-5-17.

RÀPIDA

LA PAU DE RUSSIA AMB ALEMANYA. — Circulen insistents rumors favorables a una pau entre Rússia i Alemanya, per separat.

Seria de lamentar que així fos, no per sentiment bèl·lic que no posseim, sino perquè una pau per separat de les nacions aliades, en lloc d'accelerar la pau definitiva d'Europa, no faria sino aplaçar-la més. I també perquè seria un contrassentit que Rússia deixés a les nacions que lluiten pel Dret i la Justícia contra l'imperialisme prussià, tot justament are, quan amb el caràcter de lliure que li permet ostentar l'haver acabat amb el règim pretorià que la tiranitzava, podria coadjuvar al triomf de les concepcions més sagrades de l'humanitat, com són: la Llibertat dels pobles, el Dret de gents, i la Justícia.

Per això ens resistim a creure que aquesta pau sigui un fet i menys en aquests moments que l'antorxa de la llibertat il lumina els ciments de la nova Rússia, republicana i socialista, enlairant-la fins al nivell més alt de dignitat ciutadana i de civilització.

Mentres tant circulen aquells rumors, l'heroica França i la lliberal Anglaterra estan més compenetrades que mai i disposades a prosseguir l'ominosa guerra que desmesurades ambicions els obligaren a sostenir.

També la República dels Estats Units, està decidida a jugar-se el tot pel tot per al triomf de la causa per la qual batallen els aliats.

Fem vots, doncs, per a que una prompte ofensiva acabi amb la vergonyosa guerra i en surtin victorioses les nacions aliades.

AIGUA FORTS

IX

OH, POESIA! — Aviat en Clavé no's donarà vergonya de que a Granollers hi hagi un carrer batejat amb el seu nom.

El gran carrer, aquest trocet de carretera abans tant lleig, amb les aceres esbotzades i les cases fent recons, va transformant-se de mica en mica, en un carrer de Fernando de Granollers, amb botigues noves, amb aceres ciutadanes, amb arbres ombrosos i amb una ratlla de cases arrengrerades uniformement, com fetes amb tira línies.

Al propietari de la cantonada no li agrada aquest paisatge ciutadà. Ell — joh gran clàssic! — prefereix els carrers irregulars, fent tercerilles i zigues zagues, dels pobles pagesívols, amb els porcs pasturant pel mig i l'aviram que s'esvalota quan passa un auto, i el femer al costat de la porta i una acera de cairons, tant vells i tant esbocinats, que ni són cairons, ni allò és acera, ni enrajolat tant sols, ni res que s'hi assembli.

Per çó, quan anaren els paletes a posar la moderna rajola de Portland sobre el què era acera de casa seva, els va aturar i els digué que mai del món consentiria aquell escarni a la tradició i aquella beta a la vellúria. ¡Quina culpa té aquesta acera d'ésser vella per a que nosaltres l'ofeguem amb aquests pulits maons que representen l'asquejant modernisme?...

Els paletes, eternits, marxaren, però de nit, quan només corren els serenos — i això de serenos de vegades és un dir — quatreombres s'aproparen al portal de cal propietari i en pocs moments, sense fer soroll, deixaren enllestida l'acera, plana, neta i pulida com una de ciutat.

A l'endemà, a l'obrir la porta el recalitrant obstruccionista, va tenir un atac de feridura.

XIXU

La festa de l'arbre

Es, aquesta festa, una de les que amb més fè i entusiasme han tingut iniciativa en aquesta vila

Es una de les festes que tot-hom va celebrar, una de les coses que'ns va posar al nivell dels pobles cultes i que deixondà sens dubte, a tots els que hi concorren l'amor i el carinyo envers la vegetació.

Fa dos anys que tingué lloc amb tota esplendorositat i, malgrat això, no havem gaudit més amb la celebració d'una aital diada.

No farem càrrecs a ningú, respecte a aquest oblid, ja que desgraciadament sabem tots com se troba la calaixera de Cala Vila.

Però sí que direm que és llàstima que actes com aquest que enlairen els sentiments del poble, se quedin endarrera.

Naturalment que per damunt d'això hi han molts altres assumptes de necessitat prementoria, però a pesar de tot, no'ns sembla del tot irrealitzable, quan menys anyalment, la Festa de l'Arbre.

Som del parer de que hi han qualques assumptes més importants i necessaris que aquests, però també volem que consti que n'hi han alguns altres que s'han atès i continuen atenent-se i, en canvi no són pas de bon troc el què la Festa de l'Arbre significa.

Gairebé tot quant deriva de l'ajuntament, ha sigut emmollat a l'estat econòmic del mateix, passant per aquesta penuria que significa'l dogal que enpresonava l'erari municipal.

Més, no hi ha passat tot; hi ha passat la Festa del Arbre, la festa major, molts d'esplais profans i moltes qüestions de cultura, d'higiene, d'ornamentació del poble, etc.

Tot això hi ha passat; era precis que hi passés; però resten encare intactes de modificació certes subvencions, i bastant crescudes, que, al nostre entendre, precindint d'adjudicar-les, marxaria tot també en forma; l'evolució esplendorosa de Granollers no mimvaria i àdhuc pot-ser guanyariem quelcom. Pot-ser despertariem algun cervell ofuscat.

Nosaltres, que sabem l'entusiasme que sent per tot quant signifiqui cultura, el nostre nou batlle, no dubtem que tindrà en compte aquest desig nostre, aquesta aspiració que sentim de que'l nostre poble fugi ben lluny del retrogradisme i s'atansi amb entusiasme a l'acolliment que per al seu enaltiment, per a la seva regeneració i per al seu pervindre li ofereixen les festes que, a l'ensems d'esplai, són de cultura, d'amor i de fè. com és la Festa de l'Arbre.

MUEC

NOVES

PERIÒDIC ARRIVAT — Ha visitat la nostra Redacció'l periòdic festiu «La Cotorra», de Badalona, editat per l'Academia Vilà d'aquella ciutat. Té un simpàtic regust catalanesc.

Queda establert el canvi.

EXCURSIÓ. — La societat choral d'aquesta vila «Amigos de la Unión», farà una excursió de caràcter recreatiu en els dies de la prop vinenta Pasqua granada, a la ciutat de Vilanova i Geltrú.

Que'ls provi.

CONVÉ DE DEBÓ. — Ens permetem cridar l'atenció del senyor arcalde per a que re-

solgui ben aviat si s'ha de regar o no la carretera. Nosaltres, creiem que és cosa de verdaterra necessitat, puix amb el gran nombre d'automòbils que diàriament travessen la població, les botigues i cases particulars se posen fetes una llàstima.

De passada, agrairà tot-hom al senyor arcalde que doni les ordres necessaries per a que

Café i Restaurant

de la
Estació de M. Z. A.

a càrrec de

Manuel Argemí

Se serveixen coberts des de 2 50 pessetes
Vins i licors de totes classes

Servei a domicili : Preus convencionals
Serviment esmerat a l'arribada dels trens

VENDA DE GEL
en tot temps de l'any

dits vehícols siguin obligats a portar la velocitat reglamentaria.

EL MERCAT GRÓS — Dijous passat, i amb un temps esplèndid, se celebrà'l grós mercat de l'Ascensió. La gentada que omplia'ls carrers i places era veraderament extraordinaria, lo qual indubtablement afavorí als establiments en general, cafès i fondes sobre tot.

Els balls que anyalment se celebren en aquesta diada a «L'Unió Lliberal» i «L'Alhambra», se varen veure molt concorreguts. Vàrem sentir a un ballador que deia, sortint d'un d'ells:

— Nois, no's pot dir *javal*

D'INTERÈS GENERAL — La Delegació d'Hisenda de la provincia ha disposat que'l plaç de vuit dies, escaigut en la resolució governativa per a poder reclamar per les quotes del repartiment de 1916, se comenci a comptar des del dia 18 de l'actual, a qual efecte la propia Delegació ha remès dit repartiment, que's posarà de manifest als que ho desitgin, en la secretaria de l'Ajuntament.

LA QÜESTIÓ DEL GÁS. — El ministre de la Governació ha telegrafiat a l'arcalde, dient-li que procurarà que s'envii carbó de León per a abastar a la fàbrica del gás d'aquesta vila, i que no podent fer-ho per terra, disposarà que s'envii per via marítima (?).

De León i per via marítima?...

PER FÍ... — La fàbrica de tubos aïlladors sistema Bergmahn, que té establerta la casa F. Daví, S. en C, en nostra vila, ha suprimit definitivament els forns crematoris, quals emanacions molestaven al veïnat de l'indicada fàbrica. Han sigut traslladats al terme de Palou.

DE VIATGE. — Se troba recorrent les principals capitals d'Espanya, en viatge comercial, nostre company de Redacció en Valentí Turu.

De ses impressions de viatge en publicuem

un article, avui, com veurà nostres llegidors, als quals creiem complaurà.

CAIXA D'ESTALVIS. — Durant la prop-passada setmana la sucursal d'aquesta Caixa en nostra vila ha efectuat les operacions següents:
Imposicions. . . . 14,520'00 pessetes.
Reintegros 13,581'50 »
Llibretes noves, 6.

SECTARISME INCALIFICABLE. — Ens enterem que la Junta de Govern de «L'Unió Lliberal» ha pres l'acord de privar a la secció «Orfeo Granollerí» — que, com tot-hom sab, ha d'assistir a l'homenatge que'ls orfeons de tot Catalunya dediquen al mestre Millet — de que en aital festa canti, com els demés orfeons, el cant «Els Segadors».

Com fem constar en la capçalera d'aquesta nova, és un cas de sectarisme antipatriòtic que no té qualificatiu. No sabem si l'aital prohibició ha sigut dictada per odi a Catalunya o en nom de la Llibertat (?). Se'ns acut, no obstant, preguntar: S'hi avindrà l'«Orfeo Granollerí» a fer semblant ridícul?

LA FIRA DE PASQUA. — Tota vegada que, amb molt bon acert, s'ha restablert aquesta tradicional fira, ens prenem la llibertat de recomenar al nostre batlle que, com que fa un parell d'anys que aquesta va ésser traslladada al dijous següent, fent coincidir la seva celebració amb la d'un mercat ordinari, fassi l'Ajuntament la publicitat necessaria, arreu de la nostra comarca i en la premsa de la capital, a ff d'evitar que aital tradicional fira resultés un fracàs, a causa del dubte de si's farà a no, fracàs que seria de dordre pels perjudicis que podria ocasionar.

NOU ESTABLIMENT. — El dissabte passat, dia 12 del corrent, la casa de comerç de aquesta vila Pujol germans, va inaugurar son nou establiment en el carrer d'en Clavé.

Es una botiga que's pot tractar de tú amb les de Barcelona i, a l'ensems que posa de relleu'l bon gust de sos propietaris, honra sobremanera a Granollers.

Felicitem als senyors Pujol germans, bo i desitjant los un sens fi de prosperitats en sa nova estada.

PARTIT DE FOOT-BALL. — El dijous prop-passat, en el camp del «Granollers S. C.» se celebrà un interessant partit de foot-ball entre'ls segons *teams* del «Verdaguer S. C.» i el «Granollers». Varen resultar triomfadors els jogadors forasters per quatre *goals* a dos, distingint-se emperò ambdós equips per a assolir la victoria.

PREPARATJUS. — Per a les properes festes de Pasqua s'estàn organitzant dos balls de societat en el Casino.

Tenim entès, que resultaran molt lluits.

CURSA DE CAVALLS. — Avui, a les tres de la tarde, tindrà lloc una prova de velocitat, en la qual se disputaràn l'honor i quelcom més els cavalls «Fritz», de les Pampes, i «Duque». Aquest, és de la Xina.

El primer, és propietat d'en Jaume Grau (a) Carrencà, i l'altre, d'en Joan Montañá.

IMPR. DE E. GARRIBÀ : GRANOLLERS

BANCA I BORSA

SANT ROC, 10
GRANOLLERS

Operacions de Banca de totes classes : Negociació
i cobro d'efectes de comerç : Emissió de Xecs :
Ordres de Borsa : Negociació i cobro de Cupons

FERRAN PALAU

Corresponsal del Banc de Barcelona (Sucursal 1) i del Banc Hispà Americà

Restaurant
Casanovas
Se serveixen coberts i a la carta
Habitacions amoblades pera families
Banys : Llum eléctrica
Tèlèfon 2-3-4-0
Rambla del Mig, 3 (Davant del Teatre Liceo)
BARCELONA

Saló Japonès
Restaurant PETIT PELAYO
RAMBLA DE CANALETES
CONCERTS TOTS ELS DIES
de 7 a 9 vespre
COVERTS A 5 PESSETES
de 9 a 12 nit
ORQUESTRA VERDURA

J. Buenaventura
Sastre
Casa on deuen vestir-s'hi's joves
més elegants
Carrer de Sant Pau, 15, principal
BARCELONA

Fàbrica de
Estoigs i Mostruaris
de totes classes
Josep Terraza
(Abans Gari)
Plateria, 35 ; BARCELONA

 España Vitalicia
COMPANYIA DE SEGURS SOBRE ENFERMETATS
Metge Representant: DON ALFRED CANAL
TAULA DE SUBSIDIS

Categories	PRIMES		SUBSIDIS DIARIS			SUBSIDI DEFUNCIÓ
	De 10 a 42 anys	De 42 a 55	Medecina	Ciruj. Major	Ciruj. Menor	
1. ^a	0'60	0'95	1'50	1'50	1'00	12 50
2. ^a	1'10	1'35	3'00	3'00	2'00	25 00
3. ^a	1'60	1'85	4'00	4'00	2'50	35 00
4. ^a	2'10	2'60	5'00	5'00	3 00	40 00

NOTA IMPORTANT : El subsidi per defunció pot augmentar se fins a 200 ptes. satisfent una sobre-prima de 0'20 ptes. cada mes.

SASTRERIA I NOVITATS
DOMINGO JUBANY
Carrer de Sta. Agna, 22, 1.º
BARCELONA

Las Novedades
Clavé, 8 : Granollers
Camisería : Corbateria : Gorres : Colls i Punys : Lliga-cames
Elásticos : Roba blanca : Genres de punt
EXTENS ASSORTIT **PREU FIXE**
AQUESTA CASA REGALA ELEGANTS TARGETES PERFUMADES ALS COMPRADORS

E. Vergés Bartolí S. en C.
Articles de novitat per a senyora
Especialitat en Bruses i Brodats

Carrer d'en Fontanella, 17 : Barcelona

SASTRERIA
de
J. Sitjes Freixas

Gran assortit en trajos de llana i fil
Preus baratíssims
Plaça Major, 27

Olis minerals
Majó i Planas
Carrer del Vidre, 2, pral.
BARCELONA